

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.548.2025
Warszawa, 23 kwietnia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **14159** Pani Posłanki Doroty Olko w sprawie realizacji zaleceń Najwyższej Izby Kontroli zawartych w raporcie "Zapewnienie sprawnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości".

W Ministerstwie Sprawiedliwości konsekwentnie zmiierzamy do poprawy efektywności funkcjonowania sądów poprzez wdrażanie nowoczesnych narzędzi zarządzania systemem sądownictwa. W szczególności rozwijane są systemy analityczne pozwalające na monitorowanie obciążenia pracą sądów, czasu trwania postępowań oraz efektywności poszczególnych procedur.

Wnioski z kontroli Najwyższej Izby Kontroli „Zapewnienie Sprawnego Funkcjonowania Wymiaru Sprawiedliwości” znak: KPB.430.2.2024 planujemy wdrożyć m.in. poprzez zmianę prawa. Przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej właśnie trafił do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych (patrz ad 5 i 6).

Jeszcze w listopadzie 2024 roku Minister Sprawiedliwości przedstawił 10 filarów programu „Sprawny sąd”. To kluczowe propozycje zmian organizacyjnych, legislacyjnych i kadrowych, które odpowiadają na potrzeby dotyczące tempa prac i efektywności wymiaru sprawiedliwości. Reforma obejmuje m.in. obszary mediacji, biegłych sądowych, digitalizacji, spraw frankowych czy zwiększenia liczby etatów dla asystentów¹.

Ww. program przewiduje wprowadzenie rozwiązań umożliwiających analizę danych dotyczących funkcjonowania sądów w skali całego kraju. Pozwoli to na szybkie identyfikowanie obszarów wymagających interwencji organizacyjnej lub legislacyjnej. Podejście oparte na analizie danych umożliwi również bardziej racjonalne planowanie polityki kadrowej w sądownictwie oraz efektywniejsze zarządzanie zasobami instytucjonalnymi.

Istotnym kierunkiem działań jest również racjonalizacja zakresu spraw rozpoznawanych przez sądy. Analizowane są możliwości przekazania części spraw do rozstrzygnięcia w trybach alternatywnych lub administracyjnych, co pozwoliłoby ograniczyć obciążenie sądów sprawami niewymagającymi pełnego postępowania sądowego.

Przykładem takich rozwiązań są prace nad możliwością pozasądowego rozwiązania małżeństwa w przypadku braku wspólnych małoletnich dzieci oraz zgodnej woli małżonków. Rozwiązanie to funkcjonuje już w wielu państwach europejskich i pozwala znacząco odciążyć sądy od części spraw rodzinnych.

Ad 1 - 4

Ministerstwo Sprawiedliwości - Departament Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych na bieżąco prowadzi analizy dotyczące struktury sądów, w szczególności struktury wewnętrznej, uwzględniając w przeważającej mierze dane dotyczące obciążenia sprawami poszczególnych sądów (zamiast obciążenia według przedmiotów spraw). W założeniu w każdym sądzie powinna być zapewniona adekwatna do wpływu spraw (obszaru właściwości miejscowej) obsada we wszystkich grupach zawodowych. Z tego

¹ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/10-filarow-ministerialnego-programu-usprawnienia-dzialalnosci-sadow>

powodu m.in. niecelowe byłyby zmiany obszarów właściwości sądów, które wiązałyby się z koniecznością przesunięcia etatów z jednego sądu do sądu, który przejmuje część danego obszaru.

Analizy obciążenia poszczególnych jednostek sądownictwa powszechnego przeprowadzane są w ramach stałej pracy z przedstawicielami sądów i na bieżąco podejmowane są starania o dostosowanie etatyzacji (limitu etatów), do potrzeb sądów, w tym sądów warszawskich, w ramach możliwości, którymi dysponuje Minister Sprawiedliwości. Działania te zmierzają sukcesywnie do wyrównania obciążenia pracą sądów w skali całego kraju, co następuje m.in. przez relokację etatów z sądów mniej obciążonych pracą, do sądów, w których obciążenia te odbiegają od przeciętnej, przy czym uwzględnia się obciążenia wszystkimi kategoriami spraw, również sprawami dotyczącymi roszczeń z umów bankowych i spraw z umów ubezpieczenia. W praktyce przebiega to tak, że sądy składają wnioski o zwiększenie limitu etatów, wskazując na różne przyczyny i każdy z tych wniosków jest rozpatrywany odrębnie, a częstokroć (o ile postulaty wnioskodawców znajdują potwierdzenie w danych statystycznych) wnioski są uwzględniane.

Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości odbywają także spotkania z przedstawicielami sądów. Na przykład w listopadzie 2025 r. odbyło się spotkanie przedstawicielami Sądu Okręgowego w Warszawie, Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie. Tematem spotkania były zagadnienia zgłoszone w wystąpieniach Wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie, w tym postulaty dotyczące zmiany prawa. Omówiono możliwość i perspektywę ich realizacji.

Ad 5-6

Obecnie w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad projektem, który przewiduje zmiany w art. 37² Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.), art. 10 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz przepis

epizodyczny ustanawiający właściwość wyłączną miejsca zamieszkania konsumenta w sprawach niektórych czynności bankowych.

Proponowane rozwiązania zmierzają do dekoncentracji wpływu spraw w sądach wielkomiejskich o roszczenia wynikające ze złożenia przez konsumenta oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego oraz z umów tzw. polisolokat. Celem zmian jest rozproszenie spraw do różnych sądów w Polsce i równomierne ich obciążenie, co mogłoby w sposób znaczący przełożyć się na przyspieszenie postępowań sądowych. Te propozycje wpisują się w program Ministra Sprawiedliwości „Sprawny Sąd”.

W projekcie nie przewiduje się natomiast zmiany art. 185 § 1 k.p.c., tj. wprowadzenia przepisu o właściwości przemiennej dla konsumentów w sprawach o zawiązanie do próby ugodowej umożliwiającej kierowanie wniosków przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej uzyskał pozytywną rekomendację Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu i został wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD383². Projekt 9 kwietnia 2026 roku został skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, zaś jego treść wraz z uzasadnieniem została zamieszczona na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji³.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

² <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy--kodeks-postepowania-cywilnego-oraz-ustawy-o-dzialalnosci-ubezpieczeniowej-i-reasekuracyjnej>

³ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12409051>